

กรรมธรรม์ประกันชีวิตซึ่งทำขึ้นโดยระบุผู้รับประโยชน์ไว้ ต่อมาผู้รับประโยชน์ถึงแก่ความตายไปก่อนผู้ทำประกันชีวิต เมื่อผู้ทำประกันชีวิตถึงแก่ความตาย เงินตามกรรมธรรม์จะตกทอดให้แก่ใคร

นางสาวพรเพ็ญ อินทร์ไทยวงศ์*

ปัจจุบันการทำประกันชีวิตได้รับความนิยมเพิ่มมากขึ้นจากการเสนอขายกรรมธรรม์ในรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งตอบสนองความต้องการของผู้ทำประกันชีวิตในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากการมีเงินก้อนไว้สำหรับทายาทหรือผู้รับประโยชน์ เช่น การนำไปใช้สิทธิลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การเก็บสะสมเงินซึ่งมีผลตอบแทนเฉลี่ยรายปีสูงกว่าการรับดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

โดยทั่วไปผู้เอาประกันภัยซึ่งทำกรรมธรรม์ประกันชีวิตจะระบุผู้รับประโยชน์จากเงินตามกรรมธรรม์ไว้อย่างชัดเจนในขณะเอาประกันภัย ซึ่งอาจไม่ใช่ทายาทโดยธรรมของตนเอง อย่างไรก็ตามคดีส่วนหนึ่งซึ่งมีข้อโต้แย้งขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกา คือ กรณีผู้รับประโยชน์ที่ระบุไว้ในกรรมธรรม์ประกันชีวิตถึงแก่ความตายไปก่อนผู้เอาประกันภัย และไม่มีการระบุตัวผู้รับประโยชน์รายใหม่ มักเกิดปัญหาว่า กรณีเช่นนี้บริษัทประกันภัยจะใช้เงินตามกรรมธรรม์ให้แก่บุคคลใด

ในกรณีเช่นนี้ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า สัญญาประกันชีวิตเป็นสัญญาเพื่อประโยชน์บุคคลภายนอกประเภทหนึ่ง เมื่อผู้รับประโยชน์ถึงแก่ความตายไปก่อนผู้เอาประกันภัย ถือว่าผู้รับประโยชน์ยังมิได้แสดงเจตนาเข้าถือเอาประโยชน์จากสัญญาประกันชีวิตดังกล่าว หากต่อมาผู้เอาประกันภัยถึงแก่ความตาย เงินตามกรรมธรรม์ประกันชีวิตนั้นย่อมตกทอดแก่ทายาทของผู้เอาประกันภัย โดยนำหลักตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๖ ลักษณะมรดกมาปรับใช้กับเงินดังกล่าว โดยถือเป็นบทกฎหมายที่ใกล้เคียงอย่างยิ่ง ทายาทตามกฎหมายของผู้ตายมีสิทธิเรียกให้บริษัทประกันภัยใช้เงินดังกล่าวให้แก่ทายาทของผู้เอาประกันภัยได้ (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๒๑/๒๕๕๔ และ ๖๘๙๓/๒๕๕๙)

แผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจในศาลฎีกา

มีนาคม ๒๕๖๖

* เลขานุการแผนกคดีพาณิชย์และเศรษฐกิจในศาลฎีกา